

Mecanismul privind acordarea condițiilor materiale de primire acordate solicitanților de azil

I. Condițiile materiale de primire

1. Solicitantul de azil beneficiază, la cerere, de hrană, îmbrăcăminte și de alte cheltuieli, reprezentând cheltuieli cu transportul local, servicii culturale, cheltuieli cu produse de igienă personală, în limitele sumelor calculate prin Metodologia de estimare a costurilor pentru condițiile materiale de primire acordate solicitanților de azil.

2. Solicitantul de azil cazat în Centrul de cazare beneficiază gratuit conform prevederilor art. 28¹ din Legea nr. 270/2008, de o plată lunară pentru hrană zilnică în limita unor plafoane calorice, care constituie norme de hrană, după cum urmează:

a) norma de hrană = 2733,9 calorii – se acordă solicitantului de azil bărbat în vârstă aptă de muncă;

b) norma de hrană = 2330,4 calorii – se acordă solicitantului de azil femeie în vârstă aptă de muncă;

c) norma de hrană = 2518,6 calorii – se acordă pentru solicitanta de azil însărcinată;

d) norma de hrană = 2054,8 calorii – se acordă solicitantului de azil peste limita vârstei de pensionare;

e) norma de hrană = 583,7 calorii – se acordă fiecărui copil în vârstă de până la un an, care se află împreună cu unul sau cu ambii părinți solicitanți de azil;

f) norma de hrană = 1702,1 calorii – se acordă pentru fiecare copil în vârstă de la 1 la 7 ani, dacă se află împreună cu unul sau cu ambii părinți solicitanți de azil;

g) norma de hrană = 2298,2 calorii – se acordă pentru fiecare copil în vârstă de la 7 la 18 ani, dacă se află împreună cu unul sau cu ambii părinți solicitanți de azil.

3. Costurile sunt ajustate anual, utilizând indicatori oficiali precum indicele prețurilor de consum și actualizările coșului minim de consum. Această ajustare este esențială pentru a răspunde evoluțiilor economice și pentru a menține sprijinul acordat solicitanților de azil la un nivel adecvat și demn.

4. La momentul depunerii cererii de acordare a condițiilor materiale de primire și ori de câte ori este necesar, Inspectoratul General pentru Migrație

analizează, de la caz la caz, acordarea condițiilor materiale de primire în funcție de mijloacele materiale și financiare deținute de solicitant.

5. Inspectoratul General pentru Migrație poate implica solicitanții de azil în desfășurarea unor activități în folosul Centrului de cazare, precum să contribuie la întreținerea, amenajarea și/sau reamenajarea spațiilor interioare și exterioare sau acordarea de sprijin personalului din Centrul de cazare. Modul de implicare, a acestora în desfășurarea unor activități în folosul Centrului de cazare este stabilită prin Hotărârea Guvernului nr. 1023/2012 cu privire la aprobarea Regulamentului centrului de cazare.

6. În cazul în care Inspectoratul General pentru Migrație constată că solicitantul de azil deține mijloacele necesare pentru asigurarea unui nivel de trai adecvat și poate contribui la suportarea costurilor aferente condițiilor materiale de primire, poate refuza acordarea condițiilor materiale de primire prin emiterea unei decizii motivate.

7. În cazul în care Inspectoratul General pentru Migrație constată că solicitantul de azil depune o nouă cerere de azil conform art. 79 din Legea nr. 270/2008, poate refuza acordarea condițiilor materiale de primire până la emiterea deciziei de acordare a accesului la o nouă procedură de azil.

8. Suportul acordat solicitanților de azil de către organizațiile necomerciale naționale sau internaționale, inclusiv sub formă de cazare, hrană, îmbrăcăminte, produse de igienă sau alte servicii esențiale, va fi recunoscut ca parte a condițiilor materiale de primire prevăzute în prezenta hotărâre, cu condiția respectării standardelor minime stabilite. Inspectoratul General pentru Migrație colaborează cu organizațiile respective pentru asigurarea unui cadru de coordonare și monitorizare a acestui suport.

II. Limitarea sau retragerea condițiilor materiale de primire

9. Inspectoratul General pentru Migrație poate limita sau retrage condițiile materiale de primire acordate solicitanților de azil, conform prevederilor lit. h) a art. 4 din Legea nr. 270/2008, în următoarele cazuri:

a) solicitantul de azil părăsește periodic locul de reședință stabilit de autoritatea competentă fără să informeze în prealabil administrația centrului de cazare sau fără să obțină permisiunea;

b) solicitantul de azil nu respectă obligația de a se prezenta la sediul Inspectoratului General pentru Migrație în scopul de a furniza informații sau nu participă la programările stabilite în scopul soluționării cererii de azil, care i-au fost aduse la cunoștință;

c) solicitantul de azil care comite încălcări grave sau repetate a reglementărilor interne ale centrului de cazare;

d) solicitantul de azil a ascuns faptul că deține mijloacele necesare pentru asigurarea unui nivel de trai adecvat și a beneficiat în mod necorespunzător de condițiile materiale de primire.

10. Pentru cazurile prevăzute la pct. 9 lit. a) și b), atunci când solicitantul este depistat în afara Centrului de cazare sau se prezintă benevol în fața autorităților competente, Inspectoratul General pentru Migrație decide, motivat, cu privire la reluarea acordării tuturor condițiilor materiale de primire de care a beneficiat anterior sau numai a unei părți din respectivele condiții materiale de primire.

11. Decizia privind limitare sau retragerea condițiilor materiale de primire în cazurile prevăzute la pct. 9:

- a) se emite în mod individual, obiectiv și imparțial;
- b) cuprinde motivarea în fapt și în drept;
- c) se comunică solicitantului în scris;
- d) produce efecte de îndată, de la data emiterii.

12. Solicitantul are dreptul să conteste decizia privind limitarea sau retragerea condițiilor materiale de primire conform prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

III. Ajutorul material acordat pentru întreținere

13. Ajutorul material pentru întreținere, conform prevederilor art. 28¹ din Legea nr. 270/2008, cuprinde drepturile prevăzute la pct. 1 din prezenta anexă.

14. La cazare în Centru, solicitantul beneficiază, de consiliere, de spații de recreere, de spații de dezvoltare personală, igienă personală, spălarea lenjeriei și îmbrăcăminții, precum și condiții pentru pregătirea și servirea hranei.

15. Materialele necesare pentru asigurarea condițiilor prevăzute la pct. 14, durata lor de folosință, precum și lista bunurilor de care beneficiază sunt stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 1023/2012.

16. Drepturile de acces la hrană și alte cheltuieli conform prevederilor pct. 1 și 2 se acordă solicitantului de azil, la cerere, prin plata lunară, pentru luna care urmează și în numerar, a sumelor stabilite.

17. În cazul în care procedura de azil s-a finalizat sumele achitate pentru luna curentă solicitantului de azil, nu se mai recuperează.

18. Prin durata acordării condițiilor materiale de primire se înțelege perioada cuprinsă în momentul solicitării condițiilor materiale și momentul finalizării procedurii de azil conform prevederilor art. 58 din Legea nr. 270/2008.

IV. Administrarea centrului de cazare și cazarea solicitanților de azil

19. Centrul de cazare creat potrivit prevederilor art. 7 din Legea nr. 270/2008, funcționează cu respectarea prevederilor Legii nr. 75/2015 cu privire la locuințe.

20. La cazarea în Centrul de cazare a solicitanților de azil Inspectoratul General pentru Migrație va ține cont de menținerea, în limita posibilităților, a unității familiale. Măsurile întreprinse în acest sens sunt dispuse cu acordul solicitanților de azil, cu excepția situației în care a fost dispusă una din măsurile prevăzute la lit. b) și c) ale art. 64¹ și art. 64³ din Legea nr. 270/2008, cazuri în care nu este necesar acordul persoanei.

21. Inspectoratul General pentru Migrație se asigură, în măsura posibilității, ca solicitanții adulți cu nevoi speciale de primire să fie cazați împreună cu membrii de familie apropiați, de care depind, dacă aceștia sunt solicitanți de azil, sunt de acord ca solicitantul de azil cu necesități speciale să fie cazat împreună cu ei și pot asigura îngrijirea solicitantului cu nevoi speciale.

22. Inspectoratul General pentru Migrație la cazarea în centrul de cazare a solicitantului de azil cu necesități speciale asigură adaptarea condițiilor de cazare și de asistență.

23. Inspectoratul General pentru Migrație asigură:

- a) protejarea vieții de familie;
- b) prevenirea agresiunii și a violenței de orice natură, inclusiv violență de gen, violență sexuală, hărțuire;
- c) respectarea demnității și a integrității fizice și psihice a persoanelor cazate.

24. Inspectoratul General pentru Migrație asigură cazarea solicitanților de azil separat, ținând cont de sex, relații de familie, religie, asigurându-le un nivel corespunzător de intimitate și demnitate.

25. În vederea acordării consilierii și asistenței juridice Inspectoratul General pentru Migrație asigură accesul în centru al reprezentanților Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și ai organizațiilor necomerciale naționale sau internaționale, cu care a încheiat protocoale de cooperare.

26. În vederea bunei desfășurări a activităților de consiliere, Inspectoratul General pentru Migrație asigură reprezentanților organizațiilor necomerciale naționale sau internaționale cu care au încheiat protocoale de cooperare, spațiul necesar în Centrul de cazare.

27. Inspectoratul General pentru Migrație informează solicitanții de azil despre posibilitatea de a beneficia de consiliere și asistență juridică din partea reprezentanților Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și ai organizațiilor necomerciale naționale sau internaționale.

28. Inspectoratul General pentru Migrație se asigură că personalul Centrului de cazare beneficiază de pregătirea corespunzătoare, având obligația să respecte principiul confidențialității potrivit prevederilor legale, în legătură cu orice informație obținută în desfășurarea activității.

V. Reglementări privind solicitanții de azil cu necesități speciale și asigurarea acestora cu asistență și suport necesar

29. Identificarea solicitanților de azil cu necesități speciale prevăzuți la art. 3 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, în scopul acordării asistenței și suportului necesar este asigurată de către Inspectoratul General pentru Migrație care, în corespundere cu genul lor de activitate profesională, vin în contact cu solicitanții de azil.

30. Identificarea solicitanților de azil cu necesități speciale se realizează pe baza următoarelor criterii:

- a) declarațiile persoanelor care îi însoțesc (reprezentant legal, psiholog);
- b) comportament observabil (agitat, teamă, nervozitate, depresie);
- c) modul de exprimare (vorbiți întreruptă, confuză sau accelerată);
- d) dispoziție emoțională manifestată;
- e) aspectul fizic (starea de sănătate, prezența cicatricilor, tatuaje);
- f) îmbrăcămintea și gradul de îngrijire personală;
- g) caracteristicile vizibile (vârstă, dificultăți locomotorii sau de vorbire);
- h) bunurile personale (documentație medicală, rapoarte psihologice, obiecte personale);
- i) alte elemente relevate, cum ar fi locul de proveniență sau ocupația anterioară;
- j) situația relațională (solicitant singur, cu familie, sub influența altor persoane).

31. În cazul identificării persoanelor cu dizabilități, persoanelor victime ale traficului de ființe umane, persoanelor cu dizabilități psihosociale și intelectuale, persoanelor cu tulburări mintale și de comportament, precum și persoanelor care au fost supuse torturii, violului sau altor forme grave de violență psihologică, psihică sau sexuală, persoanelor victime ale violenței în familie, în funcție de specificul nevoii fiecărui solicitant de azil cu necesități speciale, Inspectoratul General pentru Migrație sesizează și colaborează cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale în vederea acordării asistenței necesare.

32. În cazul în care solicitantul nu este de acord cu rezultatul examenelor medicale și/sau expertizelor efectuate, Inspectoratul General pentru Migrație, informează solicitantul că poate, din propria inițiativă și pe cheltuiala proprie, să facă un examen medical pentru dovada situației vulnerabile.

33. Identificarea solicitanților de azil cu necesități speciale implică sarcini precum:

- a) crearea unei situații în care solicitantul de azil se simte în siguranță și în largul său;
- b) menținerea unei atitudini respectuoase;

- c) folosirea unui limbaj accesibil;
- d) evidențierea confidențialității;
- e) de a fi interviuat, la solicitare, de o persoană de același sex, cu excepțiile prevăzute la art. 55 alin. (4¹) din Legea nr. 270/2008;

- f) efectuarea unei evaluări și stabilirea necesităților individuale a situației lor, de comun cu alte instituții specializate, după caz.

34. Inspectoratul General pentru Migrație informează solicitantul de azil cu necesități speciale despre posibilitatea depunerii cererii pentru acordarea condițiilor materiale de primire și disponibilitatea asistenței necesare.

35. Inspectoratul General pentru Migrație poate colabora cu organizații necomerciale naționale sau internaționale, în vederea acordării suportului necesar solicitanților de azil cu necesități speciale.

36. În cazul copiilor neînsoțiți Inspectoratul General pentru Migrație întreprinde toate măsurile necesare pentru înregistrarea rapidă a copiilor și referirea lor imediată către autoritatea tutelară cea mai apropiată în vederea asigurării tuturor măsurilor de protecție necesară potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.

37. Autoritățile competente vor asigura accesul la serviciile de reabilitare pentru copiii victime și potențiale victime ale violenței, neglijenței, exploatării și traficului, în caz de necesitate, le vor acorda asistență și consiliere necesară, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime.

38. În situația în care există dubii serioase cu privire la discernământul solicitantului de azil, Inspectoratul General pentru Migrație solicită efectuarea unei expertize psihiatrice în condițiile stabilite de legislația Republicii Moldova.

39. În cazul în care, prin expertiza psihiatrică, se constată lipsa de discernământ al solicitantului de azil, Inspectoratul General pentru Migrație inițiază procedura privind instituirea unei măsuri de ocrotire judiciară, în condițiile prevăzute de legislație pentru cetățenii Republicii Moldova.

40. Autoritățile competente vor asigura accesul la serviciile de reabilitare pentru victime ale torturii, violului sau alte forme grave de violență psihologică, psihică sau sexuală, victime ale violenței în familie, în caz de necesitate, le vor acorda asistență și consiliere necesară potrivit prevederilor Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor.

41. Evaluarea continuă a necesităților speciale:

a) Inspectoratul General pentru Migrație, începând cu momentul depunerii cererii de azil, va efectua o evaluare individuală a fiecărui solicitant de azil, în scopul identificării eventualelor necesități speciale;

b) evaluarea necesităților speciale nu se limitează la doar la momentul inițial al înregistrării cererii, dar constituie un proces continuu pe durata procedurii de azil. Inspectoratul General pentru Migrație va reevalua situația solicitantului de azil ori de câte ori apar informații noi;

c) în cadrul evaluării continue, se vor lua în considerare aspecte ce țin de sănătatea fizică și psihică, vârstă, situația familială, condițiile de vulnerabilitate, istoricul de violență, detenție, tortură, trafic de ființe umane, violență domestică sau alte forme de abuz;

d) evaluarea și reevaluarea necesităților speciale se realizează cu respectarea principiului confidențialității, într-un mediu sigur, cu personal instruit și, după caz, cu sprijinul unor specialiști externi (medici, psihologi, asistenți sociali);

e) rezultatul evaluării continue fundamentează acordarea sau ajustarea măsurilor de sprijin material, psihosocial, juridic sau procedural în beneficiul solicitantului.

VI. Ajutorul material acordat copiilor solicitanții de azil

42. Evaluările individuale ale vulnerabilităților și nevoilor copiilor în funcție de gen și vârstă sunt realizate la sosire și luate în considerare în toate procedurile ulterioare.

43. Toți copiii au acces rapid la asistență medicală (inclusiv la îngrijiri preventive) și la sprijin psihosocial, precum și la educație formală favorabilă incluziunii, indiferent de statut;

44. Cazarea copiilor, solicitanți de azil se face împreună cu membrii de familie ai acestora care îi însoțesc și pentru întreținere beneficiază de drepturile prevăzute la pct. 1 și 2 din prezenta anexă.

45. Copiilor neînsoțiți, solicitanți de azil li se va aplica măsura de protecție a copilului separat de părinți, prin care se asigură condiții pentru creșterea și îngrijirea acestuia în servicii sociale de plasament potrivit prevederilor Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

46. Inspectoratul General pentru Migrație solicită autorității tutelare de la locul aflării copilului neînsoțit, plasamentul acestuia. Autoritatea tutelară asigură opțiuni alternative de îngrijire pentru copiii neînsoțiți, inclusiv plasamentul familial;

47. Autoritatea tutelară integrează politicile de protecție a copiilor în toate unitățile de primire a copiilor, inclusiv prin desemnarea unei persoane responsabile cu protecția copilului;

48. Opinia copilului neînsoțit va fi luată în considerare, ținându-se cont de vârsta lui și gradul lui de maturitate, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.